

"לקונה עבדיו בדין"

רבי לוי יצחק מברדיטשוב מתעמת עם השטן

יום א' דראש השנה בבית
הכנסת של ברדיטשוב, הצדיק
בעצמו עובר לפני התבה
ומתפלל. קולו הערב מנסר
בבית הכנסת המלא ומרתק
את המתפללים. הקול הערב
מרעיד את כל נימי הנפש
ודמעות זולגות מעיני היהודים
המתפללים בכונה רבה מעמק
הלב. לפני אמירת ה"קדשה",

5

10

פותח הצדיק הברדיטשובי בקול רועד בתפלת "לא-ל עורך דין". כל לב כאלו נצבט ומפרפר
מכבד קדשתה ורצינותה של התפלה. כל אחד מרגיש כי הוא עומד לפני כסא הכבוד ושופט
כל הארץ שוקל ומודד את המצוות והעברות, מחזיר מבטו לכל לב, מגלה את כל הסודות,
יודע כל המחשבות ועוד מעט הוא מוציא פסק דין. אבינו מלכנו – משוע כל יהודי – שפט
נא בחסד וברחמים, אחרת אין אנו יכולים לעמוד...

15

והנה כאשר הצדיק מגיע אל המלים "לקונה עבדיו בדין" הוא נעצר, מחויר כסיד ומפסיק
את תפלתו. הטלית נושרת מראשו והוא עומד בעינים עצומות כאלו נשמתו פרוחה מגופו...
רעד עבר בין המתפללים. אולם החסידים הזקנים יודעים כי יש דברים בגו, והם שוקעים
בהרהורי תשובה וחרטה.

20

לאחר רגעים מספר, כאלו קם הצדיק לתחייה. גון פניו חוזר להיות רגיל, פניו קורנות
ובשמחה גדולה הוא קורא: "לקונה עבדיו בדין!"
לאחר התפלה, כשהסב הצדיק לסעודה, לבש אחד מזקני החסידים עז ושאל את רבי לוי
יצחק מה ראה בעולמות העליונים. והרבי ספר:

ראיתי את השטן סוחב אתו שק גדול. תכף הרגשתי לא טוב, כי הבנתי שהוא נושא כאן את
עברותיהם של היהודים שהצליח לאסוף במשך כל השנה.

25

נגשתי אליו לראות את העברות ויכולני לומר לכם שהיה שם אסף "נאה" של עברות: קצת
לשון הרע, קצת שנאת חנם, קצת צרות-עין, בטול תורה וכהנה וכהנה עברות גדולות
וקטנות – שק שלם. והשטן המשחית רץ שבע רצון אל כסא הכבוד.



"אוי ואבוי!" חֲשַׁבְתִּי בְלִבִּי, מָה אוֹכֵל לַעֲשׂוֹת? מִצַּב רוּחִי נִתְעַכֵּר לְגִמְרִי וְהִיִּיתִי אוֹבֵד עֲצוֹת.

30 אוֹלָם לִפְתַּע פְּתָאם נֶעְצַר הַשָּׁטָן בְּמַהֲלָכוֹ; עֵינָיו הִחְדוֹת הִבְחִינוּ בִּיהוּדֵי שְׁעָבֵר עֲבָרָה בְּעַצָּם יוֹם רֹאשׁ הַשָּׁנָה. הוּא נָטַשׁ אֶת הַשֶּׁק עַל מְקוֹמוֹ וְרָץ לַחֲטוֹף אֶת הָעֲבָרָה הַחֲדָשָׁה וּלְצַרְפָּה אֶל הָאֶסְף שְׁלוֹ.

35 לֹא בִזְבִּזְתִּי זְמַן – מִמְּשִׁיךְ הָרַבִּי לְסִפּוֹר – נִגְשַׁתִּי אֲנִי אֶל הַשֶּׁק וְהִתְחַלַּתִּי בּוֹדֵק אֶת הָעֲבָרוֹת. אֲנִי בּוֹדֵק וְרוֹאֶה כִּי בְּכָל הָעֲבָרוֹת הִלְלוּ אֵין הִיְהוּדִים הַמְסַכְּנִים אֲשָׁמִים כָּל כָּף. כִּי הִגְלוּת הַמֶּרֶה, הָעֲנִיּוֹת הַמְנוּלָּת, הַבּוֹרוֹת – כָּל אֵלֶּה וְעוֹד נִסְבּוֹת אַחֲרוֹת גָּרְמוּ לְטִשְׁטוּשׁ הַזֹּהוּת הִיְהוּדִית וְהִפְכוּ אֶת עִם אֱלֹקֵי אֲבֹרָהּם לְמַגְשָׁמִים הַמֵּתְלַכְלָכִים בַּעֲוֹנוֹת. וְכִי מָה הִיְהוּדִי הַמְסַכֵּן יָכוֹל לַעֲשׂוֹת? וְמָה הֵן הָעֲבָרוֹת הִלְלוּ לְעַמֻּת שְׁפִיכוֹת הַדָּמִים, הַשֹּׂד וְהַגָּזֵל שְׁאֵמוֹת הָעוֹלָם שְׁטוּפוֹת בָּהֶם?

וְכֵן, עַד שֶׁאֲנִי בּוֹדֵק וְשׂוֹקֵל כָּל עֲבָרָה וְעֲבָרָה, הִיא נִמְסָה בֵּין יָדַי, נִעְלָמָת וְהִיִּתָּה כְּלֹא הִיִּתָּה... 40 הַשָּׁטָן שֶׁחֲזַר בִּינְתִּים הָעִיף מִבֶּטֶן עַל שֶׁקוֹ הָרִיק וּפָרַץ בִּזְעָקוֹת שֶׁבָּר: "גִּנְבִּים! גִּנְבוּ מִמֶּנִּי אֶת הָעֲבָרוֹת שֶׁל הִיְהוּדִים שְׁאֵסְפֹתִי בַּעֲמַל רַב!"

"בְּרֹאוֹתוֹ אוֹתִי – הַמְּשִׁיךְ רַבִּי לֹוי יִצְחָק – "הִבִּין מִיָּד הַשָּׁטָן כִּי אֲנִי "סִדְרֹתִי" אוֹתוֹ בְּצוּרָה כְּזוֹ. הוּא תָּפַס אוֹתִי וְתָבַע מִמֶּנִּי לְשֵׁלֶם לוֹ תְּמוּנֹת הָעֲבָרוֹת שֶׁ"גִּנְבְּתִי" מִמֶּנּוּ.

וְהוּא, הַשָּׁטָן, יוֹדֵעַ לְלַמֵּד. הוּא תָּבַע מִמֶּנִּי לְשֵׁלֶם לוֹ כְּפָלִים וְכִשְׁטַעֲנָתִי שָׁאִין לִי, הוּא אָמַר 45 שְׁפָתוֹב שָׁאִם אֵין לְגַנֵּב מִמָּה לְשֵׁלֶם, מוֹכְרִים אוֹתוֹ לְעֶבֶד. הוּא תָּכַף תָּפַס אוֹתִי בִּזְקָנִי וְרָצָה לְמַכּוֹר אוֹתִי. מִשְׁהָצִיעַ אוֹתִי לְמַלְאָךְ הָרֹאשׁוֹן שֶׁנִּקְרָה בְּדִרְכָּנוּ, סָרַב הִלֵּז לְקִנּוּת אוֹתִי בְּטַעֲנָה כִּי אֲנִי יְהוּדִי גִלוּתִי שֶׁצָּרִיךְ לְדַאֵג לְפָרְנִסְתִּי וּלְהִגֵּן עָלַי מִכָּל מִינֵי בְּלָבוּלִים וְעֲלִילוֹת. בְּקִצּוֹר: הוּא אֵינוֹ מוֹכֵן לְקַחַת עַל עֲצָמוֹ אֶת הָאֲחֲרִיּוֹת וְאֶפְלוּ בְּחָנָם אֵינוֹ מוֹכֵן לְקִנּוּת אוֹתִי. שְׁמַעְתֶּם? אֶפְלוּ בְּחָנָם!

וְהַשָּׁטָן מַצִּיעַ אוֹתִי לְמַלְאָךְ שֵׁנִי, שְׁלִישִׁי, רַבִּיעִי – אוֹלָם אֵף אֶחָד אֵינוֹ רוֹצֶה לְקִנּוּת אוֹתִי. 50 בְּרֹאוֹתוֹ זֹאת תָּפַס אוֹתִי הַשָּׁטָן וְסָחַב אוֹתִי אֶל הָרְבוּנוֹ-שֶׁל-עוֹלָם, אֶל כֶּסֶּא הַכְּבוֹד. הַקִּבְ"ה שָׁמַע אֶת טַעֲנוֹת הַשָּׁטָן, אַחֲר־כֵּן אָמַר: "אֲנִי עָשִׂיתִי וְאֲנִי אֶשָּׂא וְאֲנִי אֶסְבֵּל וְאֶמְלִט", אֲנִי אֶקְנֶה אוֹתוֹ מִיָּדֶךָ הַשָּׁטָן.

בְּשִׁמְעוֹ זֹאת, נִשְׁאַר הַשָּׁטָן בְּפֶה פָּעוֹר וְכָל טַעֲנוֹתָיו נִסְתַּתְּמוּ. וְהִנֵּה בְּנִקְדָּה זֹו הִתְאוּשְׁשִׁיתִי, כְּפִי 55 שְׁרֵאִיתֶם בְּעַצְמְכֶם – אָמַר הַצַּדִּיק בְּסִימּוֹ אֶת סְפוּרוֹ. עֲתָה כָּבֵר מוֹכֵן לָכֶם הַפְּרוּשׁ שֶׁל "לְקוֹנָה עֲבָדִיו בְּדִין", אֲנַחְנוּ עֲבָדֵי הַבּוֹרָא וְרַק עַל-יָדֵי עֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אָנוּ נִצָּלִים מִצַּפְרָגֵי הַשָּׁטָן. הִבָּה נְהִיָּה עֲבָדֵי ה' וְלֹא עֲבָדִים לְעֲבָדִים, וּבִזְכוּת זֹו נִזְכָּה לְכַתִּיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה – סִיִּם אֶת סְפוּרוֹ הַמִּפְלָא הַצַּדִּיק מִבְּרִדִּיטְשׁוֹב, רַבִּי לֹוי יִצְחָק זְכוּתוֹ תִּגַּן עֲלֵינוּ.